

STAROBĚLSKÝ ZPRAVODAJ

ČÍSLO 1 • LEDEN 2023

Starobělské pohledy

Levandule pod peřinou.
Foto: Danuše Ondráčková

Povedl se vám pohledný snímek ze Staré Bělé? Pošlete nám jej na e-mail starobelsky.zpravodaj@gmail.com. Rádi jej otiskneme. **(red)**

Hodně optimismu. Obci i vám

Milí Starobělané,

skončil rok 2022. Rok podivný, zvláštní.

Na jedné straně se znovu otevřel společenský život. Mohli jsme sportovat, chodit na koncerty, bavit se. Díky tomu jsme mohli bohatým celoročním programem oslavit 750. výročí od první písemné zmínky o naší obci. Potud moje a snad i vaše radost.

Na druhé straně zlost. Na člověka

s nesmírnou mocí, který chce vrátit Evropu o třicet let zpět, který bez váhání napadne sousední zemi a bez milosti ji doposud ničí. Zažili jsme nebývalý příliv ukrajinských rodin, který se snad dá srovnat s příchodem rodin do naší obce po obsazení části našeho území hitlerovským Německem. Ta zlost je kompenzována vámi, vaší pomocí ukrajinským rodinám, vaší ryzí člověčinou, tím vším, co z nás dělá lidské společenství.

Smekám před vámi a jsem hrdý na to, co jsme dokázali. V tvrdé ráně míru to mně - a snad i vám - dávalo sílu připravovat další akce.

Loňský rok byl zároveň rokem volebním. Volili jsme nové vedení obce i města. Své pozice v zastupitelstvu obhájilo 13 z 15 stávajících zastupitelů. Ve městě své posty obhájilo vedení Ostravy. Snad

pokračování na straně 3

JSME S VÁMI!

Český červený kříž - číslo účtu: 333999/2700, variabilní symbol 1502

Člověk v tísni: www.darujme.cz

Velvyslanectví Ukrajiny v ČR: www.facebook.com/UkraineEmbassyinCzechia/posts/4938455702914371

ADRA: www.pomahejukrajine.cz

Ostrava: Wattova 797/17, T: 601 297 496, 601 297 870

KAM V LEDNU

13. 1. | pátek | 19 hodin
Farní ples
Katolický dům

15. 1. | neděle | 12:45
**Tříkrálový turnaj
ve stolním tenise**
Katolický dům

29. 1. | neděle | 15 hodin
Dětský karneval
Katolický dům

KAM V ÚNORU

3. 2. | pátek | 20 hodin
Chovatelský ples
Katolický dům

5. 2. | neděle | 15 hodin
Dětský maškarní rej
TJ Sokol Stará Bělá
Sokolovna

17. 2. | pátek | 20 hodin
Masopustní veselí
Katolický dům

18. 2. | sobota | 19 hodin
Sokolský ples
TJ Sokol Stará Bělá
Sokolovna

25. 2. | sobota
Školní plesy
dětský od 10 hodin
pro dospělé od 20 hodin
Katolický dům

KAM V BŘEZNU

4. 3. | sobota
Hasičský ples
Katolický dům

26. 3. | neděle
Jarní koncert
Husův sbor

Už máte letošní kalendář?

Stolní starobělský kalendář na rok 2023 stojí 90 korun. Koupit se dá ve kterékoli kanceláři na úřadě ve Staré Bělé, platit je možno hotově i kartou. (jk)

LEDEN V KNIHOVNĚ

MITROVICKÁ 3, STARÁ BĚLÁ
www.kmo.cz

Tajemství z telefonu

soutěžní kvíz pro děti
a mládež
celý měsíc během půjčování

Kamarád pro medvěda

program pro děti a rodiče
v klubu Kulíšek
18. 1. | 10 hodin

Veselá sněžítka

výtvarná dílna pro děti
23. 1. | během půjčování

Lovci perel

celoroční soutěž pro děti
a mládež zaměřená na četbu
a znalosti přečtených knih

ZPRAVODAJ na Facebooku

VYHAZENO PRO STAROBĚLSKÉ FANOUŠKY

fotogalerie
pozvánky
informace

/StarobelskyZpravodaj

Volba prezidenta republiky

KDY

1. kolo

13. ledna | 14–22 hodin

14. ledna | 8–14 hodin

případné 2. kolo

27. ledna | 14–22 hodin

28. ledna | 8–14 hodin

KDE

Budova základní školy, 1. pavilon,
Junácká 700, Stará Bělá.

Žádosti o voličský průkaz

Je možné o něj požádat osobně na odboru sociálních, organizačních a vnitřních věcí, ÚMOB Stará Bělá.

Pro první kolo – možno požádat osobně do 11. ledna, 16 hodin.

Pro druhé kolo – možno požádat osobně do 25. ledna, 16 hodin.

Přenosná volební schránka

Požádat o ni mohou občané, kteří se nemohou dostavit do volební místnosti ze zdravotních důvodů, a to telefonicky týden před volbami na telefonních číslech 599 424 101 nebo 599 424 107.

Hodně optimismu. Obci i vám

pokračování ze strany 1

to můžeme považovat za projev spokojenosti – s věcmi, které se v Bělé a ve městě podařily. Velice si toho vážíme.

S tím, co jsme vloni vybudovali, zas tak spokojený nejsem. Ano, udělali jsme nové ploty u dolní mateřské školky, dokončili jsme hydroizolaci pavilonu A naší školy, po rekonstrukcích kanalizačních máme nový povrch na Ruskově ulici a na Blanické, částečně i na ulici Na Sovinci. Bohužel jsme museli odsunout

plánovanou rekonstrukci zdravotního střediska kvůli zdržení projekčních prací, nezískali jsme včas stavební povolení na chodník na Plzeňské ulici a přišlo i odvolání ke stavbě chodníku U Sochy. V závěru roku se nám podařilo odkoupit budovu zvanou Zlatý jelen. Byť cena byla vysoká, tak jak podotýkali mnozí zastupitelé: „Za klid na dědině to stojí.“

Snad ten letošní rok našlapaný investičními akcemi bude lepší. O těch se dočtete na jiném místě v tomto zpravodaji.

Držte nám palce, ať se nám plány podaří.

Ať se Staré Bělé drží optimismus. Přenesme si ho i do našich domovů, ať se nám všem dobře žije, ať neztrácíme víru v lepší časy. Radujme se z každého úspěchu – svého i našich rodin a blízkých, prožívejme krásné chvíle s našimi přáteli. A věřte, že nám bude dobře.

Hodně štěstí a zdraví za všechny zastupitele a pracovníky úřadu vám přeje váš starosta.

Mojmír Krejčíček

Vyhlášení dotačního programu pro rok 2023

Statutární město Ostrava – městský obvod Stará Bělá vyhláší Dotační program na podporu projektů v oblastech sportu, kultury, volnočasových aktivit dětí a mládeže a pravidelné činnosti osob se zdravotním znevýhodněním pro rok 2023 v těchto oblastech (dotační tituly):

- kód TVC – pravidelné činnosti v tělovýchově, sportu a volném čase dětí a mládeže od 3 let do 21 let (rok narození 2020 až 2002),
- kód JAK – jednorázové kulturní, sportovní a volnočasové akce s min. 30% spoluúčastí (akce otevřená pro veřejnost).

Lhůta pro podání žádosti: od 1. 2. do 28. 2. 2023.

Dotační program spolu se Zásadami pro poskytování účelových dotací z rozpočtu Statutárního města Ostravy – městského obvodu Stará Bělá v rámci vyhlášených dotačních programů je zveřejněn na webových stránkách městského obvodu Stará Bělá starabela.ostrava.cz/cs/radnice/uredni-deska.

Jarmila Kaločová, tajemnice

ZO Českého svazu chovatelů Stará Bělá
Vás zve na

6. Chovatelský Ples

3. 2. 2023 v prostorách Kulturního Domu ve Staré Bělé od 20:00

- k tanci hraje hudební skupina UFO
- překvapení večera
- bohatá tombola
- domácí kuchyně - kuřecí a vepřové speciality

CENA VSTUPENKY

- bez večere 200 Kč
- s večerí 360 Kč

Předprodej vstupenek u pana Bajorka, tel. 731 510 146

Poplatek za psa

Místní poplatek za psa je splatný každý rok od 1. ledna do 31. března.

Poplatek je možno zaplatit hotově nebo platební kartou v podkladně úřadu Stará Bělá nebo bezhotovostně na účet číslo: 19-1645817389/0800. Pro přidělení variabilního symbolu (VS) volejte na telefonní číslo 599 424 105.

V případě, že již psa nemáte, je nutné provést odhlášení z místního poplatku písemně a zaslat na adresu úřadu nebo na e-mailovou adresu schmelova@starabela.cz.

Šárka Chmelová
ÚMOB Stará Bělá
odbor financí a správy majetku

Schválený rozpočet Staré Bělé na rok 2023 - PŘÍJMY

	Odvětvové třídění		Druhové třídění	Text	Schválený rozpočet na rok 2021	Schválený rozpočet na rok 2022	Očekávaná skutečnost roku 2022 (upravený rozpočet k datu 31.10.2022)	Schválený rozpočet na rok 2023	
Třída 1 Daňové příjmy	*	*	1341	Poplatek ze psů	110 000	110 000	110 000	110 000	
	*	*	1343	Poplatek za užívání veřejného prostranství	160 000	160 000	160 000	160 000	
	*	*	1356	Příjmy úhrad za dobývání nerostů a poplatků ze geologické práce	1 000	1 000	1 000	1 000	
	*	*	1361	Správní poplatky	175 000	110 000	150 000	150 000	
	*	*	1511	Daň z nemovitých věcí	2 930 000	2 930 000	2 930 000	2 930 000	
Daňové příjmy celkem					3 376 000	3 311 000	3 351 000	3 351 000	
Třída 2 Nedaňové příjmy	*	*	2451	Splátky půjčených prostředků od příspěvkových organizací	515 000	0	0	0	
	3111	Mateřské školy	2324	Ostatní nedaňové příjmy	10 000	5 000	97 000	90 000	
			2322	Přijatá pojistná náhrada			0	0	
	3113	Základní školy	2324	Ostatní nedaňové příjmy	110 000	55 000	55 000	50 000	
	3314	Knihovna	2324	Ostatní nedaňové příjmy		3 000	3 000	3 000	
	3319	Ostatní záležitosti kultury	211X	Příjmy z poskytování služeb a výrobků a příjmy z prodeje zboží	5 000	3 000	29 000	6 000	
	3341	Rozhlas a televize	2111	Příjmy z poskytování služeb a výrobků	2 000	2 000	2 000	1 000	
	3349	Ostatní záležitosti sdělovacích prostředků	2111	Příjmy z poskytování služeb a výrobků	20 000	15 000	18 000	25 000	
	3399	Ostatní záležitosti kultury, církví a sdělovacích prostředků	2112	Příjmy z prodeje zboží			142 000	5 000	
	3412	Sportovní zařízení v majetku obce	2132	Příjmy z pronájmu	10 000	10 000	10 000	10 000	
			2324	Ostatní nedaňové příjmy	10 000	0	8 000	8 000	
	3429	Ostatní zájmová činnost a rekreace	2324	Ostatní nedaňové příjmy			5 000	0	
			2111	Příjmy z poskytování služeb a výrobků	320 000	320 000	320 000	320 000	
	3539	Ostatní zdravotnická zařízení a služby pro zdravotnictví	2132	Příjmy z pronájmu ostatních nemovitostí a jejich částí	320 000	320 000	320 000	320 000	
			2322	Přijatá pojistná náhrada		0	6 000	0	
			2324	Ostatní nedaňové příjmy	100 000	90 000	105 000	105 000	
	3612	Bytové hospodářství	2111	Příjmy z poskytování služeb a výrobků	312 000	312 000	312 000	191 000	
			2132	Příjmy z pronájmu ostatních nemovitostí a jejich částí	700 000	700 000	700 000	562 000	
			2322	Přijátá pojistná náhrada	0	0	0	0	
	3613	Nebytové hospodářství	2324	Ostatní nedaňové příjmy	10 000	32 000	32 000	30 000	
			2111	Příjmy z poskytování služeb a výrobků	50 000	50 000	50 000	36 000	
			2132	Příjmy z pronájmu ostatních nemovitostí a jejich částí	90 000	90 000	90 000	63 000	
	3632	Pohřebnictví	2324	Ostatní nedaňové příjmy	37 000	45 000	45 000	40 000	
			2111	Příjmy z poskytování služeb a výrobků	100 000	360 000	360 000	400 000	
			2112	Příjmy z prodeje zboží (kolumbária, základy)	872 000	80 000	97 000	24 000	
	3639	Komunální služby a územní rozvoj jinde nezařazené	2119	Ostatní příjmy z vlastní činnosti	100 000	100 000	100 000	100 000	
			2324	Ostatní nedaňové příjmy	10 000	10 000	10 000	0	
			2111	Příjmy z poskytování služeb a výrobků	1 000	1 000	1 000	1 000	
	3745	Péče o vzhled obcí a veřejnou zeleň	2112	Příjmy z prodeje zboží	1 000	1 000	1 000	1 000	
			2119	Ostatní příjmy z vlastní činnosti (věcná břemena)	200 000	100 000	100 000	50 000	
			2131	Příjmy z pronájmu pozemků	324 000	324 000	324 000	324 000	
	4351	Osobní asistence, pečovatelská služba a podpora samostatného bydlení	2132	Příjmy z pronájmu ostatních nemovitostí a jejich částí	38 000	38 000	38 000	38 000	
			2324	Ostatní nedaňové příjmy		5 000	5 000	30 000	
			2111	Příjmy z poskytování služeb a výrobků	1 000	1 000	1 000	1 000	
	5512	Požární ochrana - dobrovolná část	2324	Ostatní nedaňové příjmy	50 000	55 000	55 000	50 000	
			2111	Příjmy z poskytování služeb a výrobků	408 000	408 000	408 000	408 000	
			2132	Příjmy z pronájmu ostatních nemovitostí a jejich částí	450 000	450 000	450 000	450 000	
	6171	Činnost místní správy	2324	Ostatní nedaňové příjmy	10 000	22 000	22 000	20 000	
			2111	Příjmy z poskytování služeb a výrobků	4 000	4 000	4 000	1 000	
			2322	Přijátá pojistná náhrada			37 000	0	
	6310	Obecné příjmy a výdaje z finančních operací	2324	Ostatní nedaňové příjmy	30 000	15 000	21 000	20 000	
			2111	Příjmy z poskytování služeb a výrobků	1 000	1 000	1 000	1 000	
			2212	Sankční platby přijaté od jiných subjektů	3 000	3 000	3 000	0	
	6409	Ostatní činnosti jinde nezařazené	2322	Přijátá pojistná náhrada	0	0	4 000	0	
			2324	Ostatní nedaňové příjmy	20 000	50 000	50 000	50 000	
			2141	Příjmy z úroků	2 000	2 000	2 000	2 000	
	Nedaňové příjmy celkem					5 303 000	4 082 000	4 443 000	3 836 000
	Třída 3 Kapitálové příjmy	3113	Základní škola	3113	Příjmy z prodeje movitého majetku	0	0	7 000	0
		3639	Komunální služby a územní rozvoj jinde nezařazené	3111	Příjmy z prodeje pozemků	4 000	0		25 000
	Kapitálové příjmy celkem					4 000	0	7 000	25 000
	Třída 4 Přijaté dotace	ze státního rozpočtu	Neinvestiční dotace	4112	Na výkon státní správy	2 083 000	2 029 000	2 029 000	2 033 000
				4112	Na výkon matrice úřadu		115 000	115 000	122 000
				4112	Na výkon veřejného opatrovníka	31 000	30 000	30 000	30 000
				4111	Na volby do zastupitelstev ÚSC			164 000	
				4116	Na výkon sociální práce			231 000	
		z rozpočtu města Ostravy	Neinvestiční dotace	4137	Neúčelová dotace	22 783 000	25 459 000	27 199 000	31 555 000
				4137	Zabezpečení prevence kriminality			60 000	
				4137	Dotace na provoz Jednotky Sboru dobrovolných hasičů			164 000	
				4137	Výnos daně z hazardních her			578 000	
				4137	Dotace - kompenzace nákladů na ubytování - Ukrajina			317 000	
				4137	Účelová dotace - kompenzace vzdělávání v MŠ		4 000	4 000	5 000
4137				Na plavecký výcvik žáků v ZŠ	106 000	95 000	95 000	97 000	
				Neúčelová dotace	5 626 000	6 239 000	6 239 000	8 166 000	
				Účelová dotace - rekonstrukce zdravotního střediska		2 000 000	2 000 000	2 000 000	
				Účelová dotace - Zrušení septiku MŠ Mitrovická	800 000				
z rozpočtu kraje		Neinvestiční dotace		Účelová dotace - Přestupní místo Proskovická	2 700 000				
				Účelová dotace - Rekonstrukce kruhového objezdu	500 000				
				Účelová dotace - Vjezdový ostrůvek Na Lukách	1 000 000				
			4122	Ozdravné pobyty dětí	123 000	0	0	0	
Konsolidační položky		Neinvestiční dotace	4134	Převody z rozpočtových účtů	300 000	300 000	300 000	300 000	
	4139		Ostatní převody z vlastních fondů	300 000	300 000	300 000	340 000		
Přijaté dotace a převody celkem					36 352 000	36 571 000	39 825 000	44 648 000	
Celkem příjmy před konsolidací					45 035 000	43 964 000	47 626 000	51 860 000	
Financování - rozpočet Mob					16 000 000	16 000 000	18 086 000	18 000 000	
Financování - sociální fond					0	0	0	40 000	
CELKOVÉ ZDROJE					61 035 000	59 964 000	65 712 000	69 900 000	
Konsolidace příjmů					-600 000	-600 000	-600 000	-640 000	
Celkové zdroje po konsolidaci					60 435 000	59 364 000	65 112 000	69 260 000	

Polovina rozpočtu půjde na investice

Starobělský úřad bude v roce 2023 hospodařit s částkou téměř 70 milionů korun. Rozpočet schválilo vedení obce 14. prosince 2022. „Více než 31,5 milionu půjde na správu a údržbu obce, včetně příspěvků pro základní a mateřské školy. Investovat do staveb, rekonstrukcí a projektových

dokumentací plánujeme rekordních 38 milionů,“ okomentoval rozpočet starosta Staré Bělé Mojmír Krejčíček. Největšími investicemi budou rekonstrukce tří budov – zdravotního střediska, základní školy a Jelena.

Zajímavosti ze starobělského rozpočtu na letošní rok

Dopravní stavby

→ rekonstrukce ulice Na Sovinci

V návaznosti na ukončenou stavbu kanalizace v ulici Na Sovinci chce úřad za 1,5 milionu korun zrekonstruovat celou komunikaci. Nyní je hotová jen zadní půlka ulice.

→ oprava Viničné ulice

Pokud se vedení města dohodne s majitelem soukromého pozemku v ulici Viničná, začne starobělský úřad pracovat na projektové dokumentaci k rekonstrukci silnice. Samotná rekonstrukce by přišla na řadu v roce 2024.

→ cyklostezka Lyčkova-Proskovice

Využít chce úřad vypsaného dotačního titulu na vznik cyklostezek. „Nabízí se propojit trasu od pily z Lyčkovy ulice do Proskovic. Uvidíme, jestli dotaci na 2 miliony korun získáme,“ přiblížil záměr starosta.

→ Plzeňská: nový chodník a úprava zastávky

Z loňského rozpočtu se do toho letošního přesunula investice za 2 miliony korun – vytvoření zpevněné plochy podél Plzeňské ulice, od Dakoty po protihlukovou stěnu. S tím souvisí i úprava autobusové zastávky Bělský les za 250 tisíc korun.

→ chodník a stání v ulici Ruskova

Po loňské rekonstrukci kanalizace chce vedení obce upravit i část Ruskovy ulice, úsek mezi ulicemi Nad Rybníkem a Kališní. „Chceme nechat postavit chodník a parkovací stání pro auta tamních obyvatel. Uvidíme, kdy se nám podaří získat stavební povolení,“ uvedl starosta. V rozpočtu je na projektovou dokumentaci a stavbu vyčleněno téměř 700 tisíc korun.

→ nový chodník U Sochy

Rozpočet z roku 2022 počítal se vznikem chodníku v ulici U Sochy. Proti němu se však vloni někteří účastníci řízení odvolali, a tak se jeho stavba za milion korun přesunula na rok 2023. Chodník povede v dolní části ulice podél rodinných domů, v horní části kolem parkoviště u hřbitova.

→ vjezdový ostrůvek ve Výškovické ulici

Do budoucna by měl přibýt i další vjezdový ostrůvek. Vznikne v ulici Výškovická a zklidnit má dopravu v Proskovické ulici. „Již jsme udělali studii, ke které se vyjádřili kladně policie, správa silnic i dopravní podnik. Letos chceme připravit projektovou dokumentaci. Stavba bude finančně náročná, jelikož v daném místě je nebezpečný terén, je to v lesíku a v zatáčce,“ vysvětlil starosta.

→ vyčištěný vodní tok Na Mlýnoze

Vloni obec nechala vyčistit drobný vodní tok v ulici Na Mlýnoze. Nyní chce pokračovat dále – vyčistit příkopy a propustky, aby voda, která teče z polí, neohrožovala tamní rodinné domy. Vyčlenila na to milion korun.

Majetek obce

→ rekonstrukce zdravotního střediska

Největší stavební akcí roku 2023 bude oprava starobělského zdravotního střediska za 14,2 milionu korun. „Oprava je potřeba, jelikož přes střechu zatéká. Necháme opravit veškeré rozvody v budově i toalety, a jelikož výrazně zasáhneme do všech bytů, tak rovnou zrekonstruujeme i je. Zároveň uděláme i drobné úpravy na fasádě budovy,“ vysvětlil starosta. Rekonstrukce byla původně naplánovaná již na rok 2022, a proto úřad postupně byty vyprazdňoval. „Vzhledem k válce na Ukrajině jsme vloni ještě byty dočasně poskytlí uprchlíkům. Ti je budou muset vyklidit nejpozději do března, dodal starosta s tím, že oprava začne na jaře.

→ hřbitov: nové kolumbárium a část plotu

Pokračovat budou i investice do hřbitova. Rozpočet počítá s půl milionem korun na nové kolumbárium. A pokud obec získá dotaci od města, zahájí třetí etapu výměny plotu. Tentokrát na spodní straně podél ulice U Sochy.

→ rekonstrukce Zlatého jelena

Začít má i rekonstrukce domu číslo 173. „Bez ohledu na to, zda nám dotace vyjde, nebo ne, musíme zahájit rekonstrukci střechy, případně rovnou i bourací práce uvnitř,“ uvedl starosta. V roce 2023 je na to v rozpočtu 5,3 milionu korun.

Školství

→ základní škola: hydroizolace, rozvody a chodba

Starobělskou školu čeká oprav hned několik, a to za celkem 5 milionů korun. Od roku 2021 se obnovuje hydroizolace kvůli prosakování vody do sklepů. Hotovo je kolem pavilonu A, v tomto roce čeká totéž pavilon B. „Zároveň došlo k poruše na hlavních rozvodech tepla, jsme na pokraji havárie ležatých rozvodů, proto je během letních prázdnin musíme obnovit,“ zmínil druhou opravu starosta s tím, že třetí rekonstrukce se týká podlahy ve spojovací chodbě mezi pavilony.

→ mateřská škola: schodiště a dveře

Investovat úřad chce i do školky v Mitrovické ulici. V plánu je rekonstrukce vstupního schodiště a výměna vnitřních dveří.

Markéta Groholová

Starobělané zpívali koledy

Advent je dobou přípravy na vánoční svátky a počátkem křesťanského roku. Čtyřem adventním nedělím se říká železná, bronzová, stříbrná a zlatá. Každá má svůj význam a pokaždé se zapaluje na adventním věnci, který má zajistit zdraví a krásu, svíčka. V tomto čase se rovněž hrají a zpívají koledy, jež mají přinést hojnost a štěstí. Zná je každý z nás a rád si vybaví chvíle, kdy je jako malý zpíval u stromečku. Dnešní doba je jiná, advent je pro většinu z nás časem shonu a stresu, který trávíme úklidem a přípravou cukroví. Zkusme se na chvíli zastavit a užít si neopakovatelné kouzlo Vánoc.

Dobrou příležitostí zanechat starosti doma bylo společné obecní zpívání koled. U betlému v parku se o zlaté neděli 18. prosince sešly asi dvě stovky dětí a dospělých – přišli za předvánoční atmo-

U společného předvánočního zpívání se sešly na dvě stovky lidí.

K dispozici byly texty i teplé nápoje.

sferou. Pod vedením Gabriely Bjolkové, farářky Církve československé husitské, se parkem nesly tóny tradičních i méně známých koled a vánočních písní – třeba Rolničky, Purpura, Půjdem spolu do Betléma a další. K příjemné atmosféře přispěla i krajina zahalená do zimního hávu.

Všichni se mohli zahřát svařákem nebo punčem. Dle reakcí se akce povedla,

všichni si s chutí zazpívali a alespoň na chvíli zapomněli na starosti. Díky vám se vybralo 2 100 korun, které budou využity v obou mateřských školách.

Závěrem popřál pan starosta všem krásné a klidné prožití vánočních svátků a do nového roku hodně štěstí a rodinné pohody.

Svatava Zezulková

Vánoční výstava u zahrádkářů

V klubovně zahrádkářů se konala 25. až 27. listopadu vánoční výstava. Setkala se s velkým ohlasem, návštěvníků přišlo po dvouleté pauze hojně. Chtěl bych poděkovat všem, kdo přišli, i těm, kdo ji organizačně nezištně připravili.

Budeme se těšit na výstavu velikonoční – ta letošní se bude konat od 31. března do 2. dubna.

Jiří Zálesný
předseda sdružení zahrádkářů

Vánoční svícný i aranže byly letos k vidění po dvouletém půstu.

Starobělský advent se povedl

Koncerty, sousedská setkání, ale taky třeba společná práce. Takový byl starobělský advent.

Než začal, sešly se děti a s nimi hlavně mámy a babičky na oblíbené tvůrčí dílně v přízemí základní školy. Tvořily se adventní věnce. Ještě než těsně před Vánoci řádně nasněžilo, stihli skauti zastřešit klubovnu, kterou kompletně rekonstruují. A ve stejný den se za jídelnou konal sousedský jarmark.

Kulturních akcí a přátelských setkání byl předvánoční čas ve Staré Bělé plný. A nabitý je i kalendář na letošek. Co mají místní spolky, školy i obec v plánu, se dá zjistit například ze stolního kalendáře 2023 – za devadesát korun je k zakoupení na úřadě Staré Bělé. Je plný fotek ze starobělských akcí, které pořádá obec nebo místní spolky.

(joh)

Společná výroba věnců má letitou tradici.

Pekelníci na vánočním jarmarku.

Pokryvačské práce v podání skautských vedoucích.

K dostání byly vánoční dobroty i drobnosti.

Stánek u včelařů.

Skauti kompletně rekonstruují klubovnu. Co mohou, dělají svépomocí.

Podzimní a adventní zprávy ze školky

Mitrovická: dlabání dýní, planetárium i zamčený les

Od září do prosince jsme s dětmi i rodiči zažili spoustu pěkných akcí. Starší předškolní děti z mateřinky na Mitrovické zatancovaly na zářijových Starobělských dožínkách. Všechny děti v září navštívily Divadlo loutek v Ostravě a zhlédly divadelní představení Utíkej, myško, utíkej.

Děti trénovaly dovednosti s míči.

V říjnu jsme se společně s rodiči a členy mysliveckého sdružení ve Staré Bělé vypravili na zamykání lesa, kde děti plnily úkoly týkající se přírody. U myslivny na ně čekala odměna – výborné koláčky, čaj a opekly si špekáčky. Děti poté navštívily místní bažantnici, kde se dozvěděly zajímavosti o chovu bažantů.

Ve spolupráci se základní školou ab-

Jak jíst zdravě? Děti mají jasno.

solvovaly Předolympijskou přípravku na hřišti, starší děti se na ni v září a říjnu poctivě připravovaly.

Třída Broučků i Koťátek navštívila kino v Polance nad Odrou, dávali tam pásmo českých pohádek. Další pěknou akcí bylo Dýňování s rodiči – dýně pak zdobily venkovní schodiště dolní školky.

V listopadu obě třídy navštívily planetárium, kde jim promítli příběh Se zvířátky o vesmíru. Třída Koťátka namalovala krásné výkresy na akci Svatý Martin. Ve spolupráci se zdravotní školou se Broučci i Koťátka zapojili do projektu Zdravé děti – šťastní rodiče. Společně s rodiči jsme nazdobili a za zvuků vánočních písní rozsvítili vánoční strom před mateřskou školou. Paní učitelky obou tříd spo-

lečně s dětmi vyrobily krásné dekorace na vánoční výstavu a jarmark.

Ve spolupráci se sokoly nás začátkem prosince navštívil Mikuláš s čertíky a andělky – děti dostaly mikulášskou nadílku. V obou třídách se opět uskutečnil projekt se zdravotní školou nazvaný Zdravý úsměv neboli – péče o zoubky. Společně s klaunem Hopsalínem jsme si zkrátili čekání na Vánoce. U Broučků i Koťátek jsme závěr roku ukončili slavnostním vánočním dopolednem s nadílkou.

Blanická: výlet do Dolních Vítkovic i zpívání pro seniory odvedle

V září jsme ve školce na Blanické přivítali 55 dětí a ty ze třídy Sluníčko vystupovaly na Bělských dožínkách.

V říjnu jsme měli představení Divadélka Smíšek a dvě akce pro rodiče s dětmi – Dýňování a Zamykání přírody na zahradě.

V listopadu předškolní děti navštívily Velký svět techniky v Dolní oblasti a účastnily se výukového programu Doktorská školička a celá školka jela do Vratimova na představení Michal k snídani.

Děti prezentovaly své výrobky na Vánoční výstavě u zahrádkářů.

V prosinci nás dopoledne navštívil Mikuláš a pak jsme před školkou rozsvítili stromeček a zazpívali rodičům a seniorům ze sousedních obecních seniorských bytů veselé písničky a přednesli básničky. Děti pak před vánočními prázdninami dostaly nadílku nových hraček a pomůcek.

Lenka Novosádová
Hana Slavíková

Děti v listopadu zaměřily do Doktorské školičky.

Společné dlabání dýní. I s rodiči.

Hravé a pestré. Rýmy Tětky Francly

Dlouhá léta bavila Růžena Forgačová čtenáře Starobělského zpravodaje autorskými veršovánkami ve starobělštině.

„Ať vam šumně v ušach pleska ta naša řeč starobělska!“ rýmovala v jedné z nich.

Byly to neoriginálnější texty každého vydání. Rázné, úderné, libozvučné. Žertovné a trefné. „Její humor byl laskavý, neurážlivý. A měla výtečnou pozorovací schopnost. Prolínala skutečnost s fikcí, bylo těžké rozeznat, co je pravda a co smyšlené,“ přibližuje tvorbu Růženy Forgačové její syn Marek.

S láskou vzpomíná, jak autorské veršovánky ve starobělštině vznikaly: „Psala, když nemohla v noci spát. Měla po domě i na nočním stolku zásobu papírků, kdykoli ji něco napadlo, zapsala si to.“

Fragment jejího rukopisu má schovaný dodnes. O archivaci veškeré tvorby ale neuvažoval, malých i větších útržků by bylo příliš mnoho.

Růžena Forgačová měla zato, že starobělštinu je nutné zachovat.

O dědině

První řádky zveřejnila ve zpravodaji půl století nazpět – v listopadu 1973. Podepsala se Tětká Francly. Když už se po letech ve vsi vědělo, o koho jde, nahradila pseudonym iniciálami R. F. Její rubrika nejprve nesla název Co se děje na dědině, později ji pojmenovala Na okraj.

Básničky se hemžily slovy, která vyjadala a taky zněla roztomile domácky: enem, hevaj, roby, chlopi, inač, třa, baj, včil. Samohlásky zásadně krátké. A koncovky sloves ve druhé osobě množného čísla často s háčkem: mivajtě, matě, zustravajtě.

Autorka své rýmy s potěchou a trefně také přednášela.

Nebylo snadné je správně opsat. „Ve zpravodaji bývaly překlapy a maminka tím dost trpěla. Zároveň byla ideální interpretkou starobělštiny,“ popisuje její syn.

Rád vzpomíná, jak jeho maminka svou tvorbu předčítala lidem. Třeba na setkání s kolegy kantory, na schůzích zahrádkářů, ke kterým patřila, nebo na zájezdech lidovců. „Co se přes den stalo, ona do večera zveršovala a odvyprávěla. Váleli se smíchy,“ vypráví.

Pro potěchu

Starobělštinu znala z domu, od rodičů. Zároveň velmi dbala na spisovnou češtinu. Mezi oběma polohami jazyka plynule přepínala tam a zpět. S chutí sestavovala i veršovaná blahopřání – k výročím, narozeninám, sňatku. „Vždy člověku na míru. Zjistila si realie, události ze života,“ líčí Marek Forgač.

Velkou radost měla Růžena Forgačová ze dvou sbírek, které postupně vydal zdejší obecní úřad, o přípravu textů se postaral její syn Marek. První knížka Pro potěchu vyšla v roce 2002, druhá – Pro potěchu II. – o tři roky později. Vždy nákladem tisíc kusů, ilustroval je Starobělan Jan Hula. První z nich už dneska není k sehnání. Z druhé by se ještě pár kusů na úřadě našlo.

„Dyť řeč naša – sem pravěla – ta zachováť by se měla,“ zdůraznila autorka v úvodu sbírky.

A do rýmu o deseti slovech ukryla, oč jí ve všech ostatních řádcích ve starobělštině šlo.

Jana Fabianová

Růžena Forgačová (1925–2011)

- Narodila se ve Staré Bělé Anně a Rudolfovi Adámkovým.
- Po starobělské obecné škole a měšťance v Zábřehu studovala v učitelském ústavu v Brně. Dlouho byla v domácnosti, z manželství s dentistou Františkem Forgačem se narodily čtyři děti – Pavel, Helena, Marek a Adéla. Poté se stala učitelkou odborných předmětů na učitelišti pro kuchaře a číšníky v Ostravě-Hrabůvce.
- Znamenitě ovládala češtinu, na kterou obzvlášť dbala. Ale stejně bravurně vládla i starobělštinou. Právě v té psala žertovné veršovánky, které od roku 1973 pravidelně otiskovala také ve Starobělském zpravodaji, nejprve pod pseudonymem Tětká Francly, poté pod iniciálami R. F. Starobělštinu také skvěle interpretovala a ze spisovného jazyka do nářečí bez potíží přecházela.
- Měla ráda zahradu, na té své pěstovala skalničky i zeleninu, byla také členkou zahrádkářského sdružení.

O psaňu

*Potkal mě raz jeden pan:
„Nězlobte se, že se ptam –
jak pišetě ty basničky,
že rymuju se vam dycky?
Kaj beretě ty napady,
jak jich datě doromady?“
Pravim jemu: „Je to tak:
posbiram jich všelijak,
zpominam, co se kaj stalo,
co se kdysi vykladalo,
co zaslechnu, pozoruju,
přiklaším a zveličuju,
hovadiny vymyšlam,
věty k sobě poskladam,
na špacir dam fantaziju,
ať s radostu lude žiju.
A jak pišu? Tu je zprava:
dycky zleva a do prava!“*

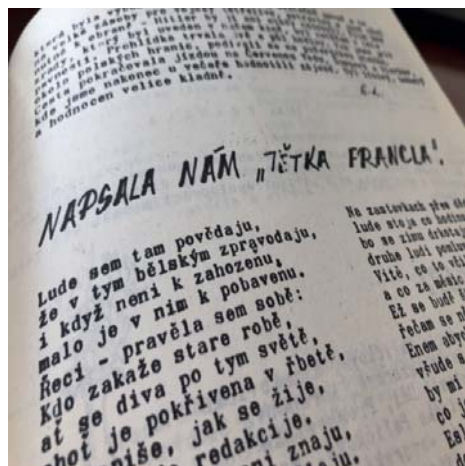
Jazyk našich předků mizí, upozorňuje expert. A pomáhá se slovníkem nářečí

Veršovánky Růženy Forgačové neměly jen pobavit starobělské čtenáře. Jak hodnotí dialektolog Tadeáš Krch z Ústavu pro jazyk český, snad ještě podstatnější je jejich dialektologický odkaz. „Jde o uchování paměti našich předků skrze jazyk. Je to důležité. Nářečí mizí a není to jen otázka posledních pár let, ale spíše sta let. A časem zmizí úplně. Co neuchováme, k tomu už se nikdy nedostaneme,“ zdůrazňuje, proč je pro jeho obor psaní záznam starobělské mluvy podstatný.

Co jste v textech Růženy Forgačové objevili?

Jako dialektologa mě nejvíc zaujala rovina lexikální, tedy slovní zásoba, v tom mi text přijde nejhodnotnější.

Materiálově jsou obě sbírky bohaté. Je tam spousta textů, které jsou nářečně nabitě. Ať už se to týká jídla, zvyků, oblečení, denních potřeb. Můžeme věřit, že jde o slova autentická a autorka se s nimi setkávala. Taková slova my dialektologové hledáme. Chceme je uchovat, popsat. A zvlášť z této oblasti materiálu zas tolik nemáme.

Pro zpravodaj psala Růžena Forgačová od roku 1973.

Kam vlastně starobělská dialektologicky patří?

Mezi slezská nářečí, která jsou součástí širší skupiny českých nářečí. Konkrétně jde o východní ostravskou podskupinu. Ta je specifická - a v textu je to pěkně vidět - například krátkostí samohlásek nebo také měkkostí ve výslovnosti - to jsou ona ň, š, ž navíc.

Kdybyste mi text dala, ať odhadnu, odkud je, nemusel bych trefit přímo Starou Bělou, ale určitě bych poznal, že je to odkud odtud.

Obec postupně vydala dvě sbírky.

Musel jste si některá slova dohledávat, překládat?

Ano. Díval jsem se do našich materiálů. Třeba slovo hev. Je to příslovce. Z kontextu jsem chápal, co asi znamená, ale musel jsem dohledat, abych věděl přesně, že značí sem, tady.

Pobavil vás obsah rýmů? Pointy?

U mnoha jsem se pousmál. Je tam lasťavý humor. Zábavný příběh. Příjemně se to četlo.

Bude se vám přečtení textů hodit vědecky?

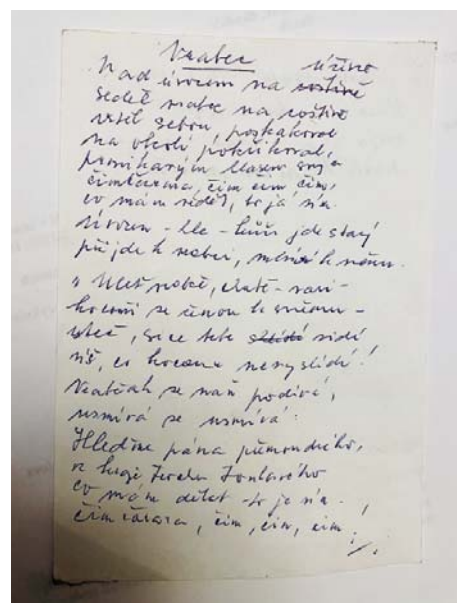
Pracujeme na slovníku všech českých nářečí, určitě se to projeví i v naší práci. Doklad každého slova je cenný. Co vesnice, to jiný jazyk. Mají společné prvky, ale nemůžu říct, že co máme z Ostravy, to bude nutně stejné ve Staré Bělé. Vypsal jsem si slova, která mi přišla zajímavá, abych si je mohl ověřit, případně zpracovat. Ve slovníku se určitě objeví.

Slovník teprve vzniká?

Máme vydaná písmena A-Č a kontinuuálně na něm pracujeme. Je pouze online, jmenuje se Slovník nářečí českého jazyka, zkratka je SNČJ a najdete ho na webu snj.ujc.cas.cz.

Upoutalo vás kromě konkrétních výrazů ještě něco?

U některých básní mě zaujal popis některých starších zvyků - například draní peří. Dnes už se s tím nikdo neseťkává

Autorčin originál.

- krom starších, kteří ho udržují. A i když je to poměrně známý a popsaný zvyk, vždycky je dobré, když získáme informaci, jak to vypadalo. Nebo jak vypadá pohřeb mezi staršími lidmi na menší obci. Byť je to spíš zájem etnologů.

A pak je tu společenská hodnota: uchování jazyka našich předků. My se tomu věnujeme profesionálně, je ale skvělé to vidět u lidí, pro něž je to koníček a mají stejně jako my zájem nářečí předávat dalším generacím. To je paměť národa. Nás všech. Nejen lidí ze Staré Bělé, Ostravska a Slezska.

Jana Fabianová

Chřipka

V zimě Jan za nĕpohody,
těžko leze vyš na schody,
stuka, vzdycha a nářika...
Chlopa šetři doktor Pika.
„Co ja to mam za nĕmoc?“
„Je to chřipka, však nic moc!“
„Pane doktor, prosim vas -
choť nĕmatĕ hrubĕ čas -
latinsky to napisajĕ -
štyry, pĕt slov temu dajĕ,
to budĕ mĕť vĕtši cenu,
ež mĕť chřipku, k temu remu -
ať mĕ roba polutuje
a dobre mĕ opatruje!“

Starobělská žačka uspěla s malbou na mexické téma

Podat si ruku s mexickou velvyslankyní, a navíc od ní dostat ocenění a dárek, takové štěstí nemá každý. Tereza Neubertová ho měla.

Moc ráda maluje, a proto těsně před letními prázdninami dostala ve škole nabídku zúčastnit se mezinárodní výtvarné soutěže na téma biodiverzity v Mexiku. Vybrala si endemický druh, obojživelníka axolotla mexického, česky zvaného vodní dráček, který je dnes chráněný. Malovala vodovkami.

Za podpory rodičů, kteří jí pomohli zadání přeložit z angličtiny a namalovaný obrázek nafotit a e-mailem odeslat do Mexika, čekala, jestli se ve světové konkurenci neztratí.

Obrovské překvapení přišlo už v říjnu, kdy do školy volala paní konzulka z mexického velvyslanectví, aby škole oznámila, že z mnoha tisíců prací, které do soutěže přišly z celého světa, byly vybrány i dvě práce z České republiky. Jeden z oceněných obrázků je i dílo Terezy z naší školy.

30. listopadu 2022 se společně s rodiči a paní učitelkou vydala do Prahy. Na mexickém velvyslanectví byla mile přijata – společně s druhou oceněnou Češkou,

Starobělská žačka Tereza Neubertová uspěla se svou prací v mezinárodní výtvarné soutěži. Zadání znělo: biodiverzita v Mexiku. Namalovala obojživelníka mexického.

shodou okolností také z Ostravy. Ocenění, setkání s paní velvyslankyní i výtvarné dárky Terezu velmi potěšily a motivují ji k další tvořivé práci. V budoucnu chce svoji cestu směřovat k výtvarnému umění, které jí moc baví.

Za školu jí přejeme mnoho podobných úspěchů a děkujeme za úspěšnou reprezentaci a propagaci naší školy v mezinárodním měřítku.

Dana Janíčková

Roráty. Mše, které provázely děti adventem

V adventu se věřící scházeli v kostele sv. Jana Nepomuckého na rorátech. To jsou mše svaté, které začínají za ranní tmy. Ve Staré Bělé se už tradičně pořádají roráty především pro děti.

Rodiny s dětmi se od pondělka do čtvrtka scházely v kostele ve tři čtvrtě na sedm ráno, v pátek výjimečně v šest hodin večer. Děti prošly zhasnutým kostelem s rozsvícenými lampičkami před oltář, aby si potom vyslechly poučný adventní příběh na pokračování. Každodenně přinášely do připraveného košíku odpovědi na tři otázky, které se týkaly adventu a Vánoc. Po každé adventní mši svaté bylo ze správných odpovědí losováno deset výherců. Odměnou jim byl velký čokoládový bonbon.

Před odchodem do školy dostaly děti na faře snídaní, kterou připravily obětavé maminky a babičky. Účast dětí byla vysoká, pohybovala se mezi 20 a 30 dětmi, podle počasí a nemocnosti.

Helena Gelnarová

Většina rorátů se konala brzy ráno, ještě před školním zvoněním.

23. ročník Tříkrálového turnaje ve stolním tenisu

K + M + B + 2023

Tradiční turnaj ve stolním tenisu pro neregistrované hráče.

Pořadatel: Orel Stará Bělá, oddíl stolního tenisu

Termín: neděle 15. ledna 2023

Místo: Katolický lidový dům, Stará Bělá, Junácká 413/124

Prezence: od 12:45 hod. do 13:15

Soutěžní systém bude určen dle počtu přihlášených (žáci, junioři, muži, ženy, čtyřhra)

Ceny: pro první tři místa

Vklad (startovné): 50 Kč (dospělá osoba), děti a mládež do 18 let zdarma

Občerstvení bude zajištěno.

Turnaj je podpořen z rozpočtu Statutárního města Ostravy a městského obvodu Ostrava-Stará Bělá.

OSTRAVA!!!

MO KDU-ČSL Stará Bělá vás zve na

Masopustní veselí

v Katolickém domě
ve Staré Bělé

v pátek
17. února 2023
od 20 hodin

rezervace vstupenek
603 530 239
kdustarabela@seznam.cz

Charitní Tříkrálová sbírka 2023

S přáním štěstí, zdraví a pokoje do nového roku budou přicházet do ostravských domácností Tři králové v rámci tradiční celorepublikové veřejné sbírky pořádané osobně nebo při on-line koledě v termínu 1. - 15. ledna 2023. Třiatvacátý ročník sbírky pořádaný Charitou Česká republika podpoří i ostravské záměry Charity Ostrava a Charity sv. Alexandra na pomoc lidem v nouzi, na které bude možné přispět na sbírkový účet č.: 66008822/0800 u České spořitelny s variabilním symbolem: 777988013.

V Ostravě i okolí budou rozmístěny také stacionární pokladničky. Více o Tříkrálové sbírce 2023, její organizaci a využití naleznete na www.ostrava.charita.cz. (cho)

TŘÍKRÁLOVÁ SBÍRKA 2023

Každá koruna pomáhá

1.-15. 1. 2023

Charita Česká republika

CHARITA OSTRAVA | www.ostrava.charita.cz
CHARITA SV. ALEXANDRA | www.charita-sv-alexandra.cz

Sokoly čeká dvojnásobně jubilejní rok

V roce 2023 slaví Tělovýchovná jednota Sokol ve Staré Bělé dvě velmi významná výročí: 120 let od svého založení a 100 let od otevření své tělocvičny. Zdejší Sokol vznikl 25. 1. 1903, sokolovnu jeho členové slavnostně otvírali 4. 8. 1923. Oba okamžiky připomnělo prosincové číslo zpravodaje. Slibné začátky a radost ze cvičení ve vlastní sokolovně ale zkomplikovaly události, které Evropě přinesla 30. léta 20. století.

Dusivé válečné roky

Přišla 2. světová válka a s ní nejméně období ve všech spolcích. V roce 1939 došel příkaz vlády k odstranění všech symbolů a názvů souvisejících s předmnichovskou republikou, v roce 1940 musela jednota nahlásit všechny funkcionáře a členy Sokola policejnímu ředitelství a 13. dubna 1941 pak došlo k tomu nejhoršímu – k úřednímu zastavení činnosti všech sokolských jednot a 12. října téhož roku k jejich rozpuštění a zabavení veškerého majetku. Zastavená činnost byla i Družstvu pro stavbu Sokolovny, které stále vlastnilo Sokolovnu, ale tomu pak činnost byla ke konci roku 1941 povolena. Snad i proto, aby fungoval v ní provozovaný hostinec a kino, které si jednota pořídila již v roce 1926. Vzhledem k tomu, že dál mohla svou čin-

Průvody obcí – tradice, na kterou se navázalo i při loňských oslavách 750 let Staré Bělé.

nost rozvíjet Dělnická tělocvičná jednota (DTJ), mnozí Sokolové se vyžívali právě v ní. Tajně si rovněž postavili u stodoly Josefa Máchy hrazdu a tam až do heydrichiády tajně cvičili.

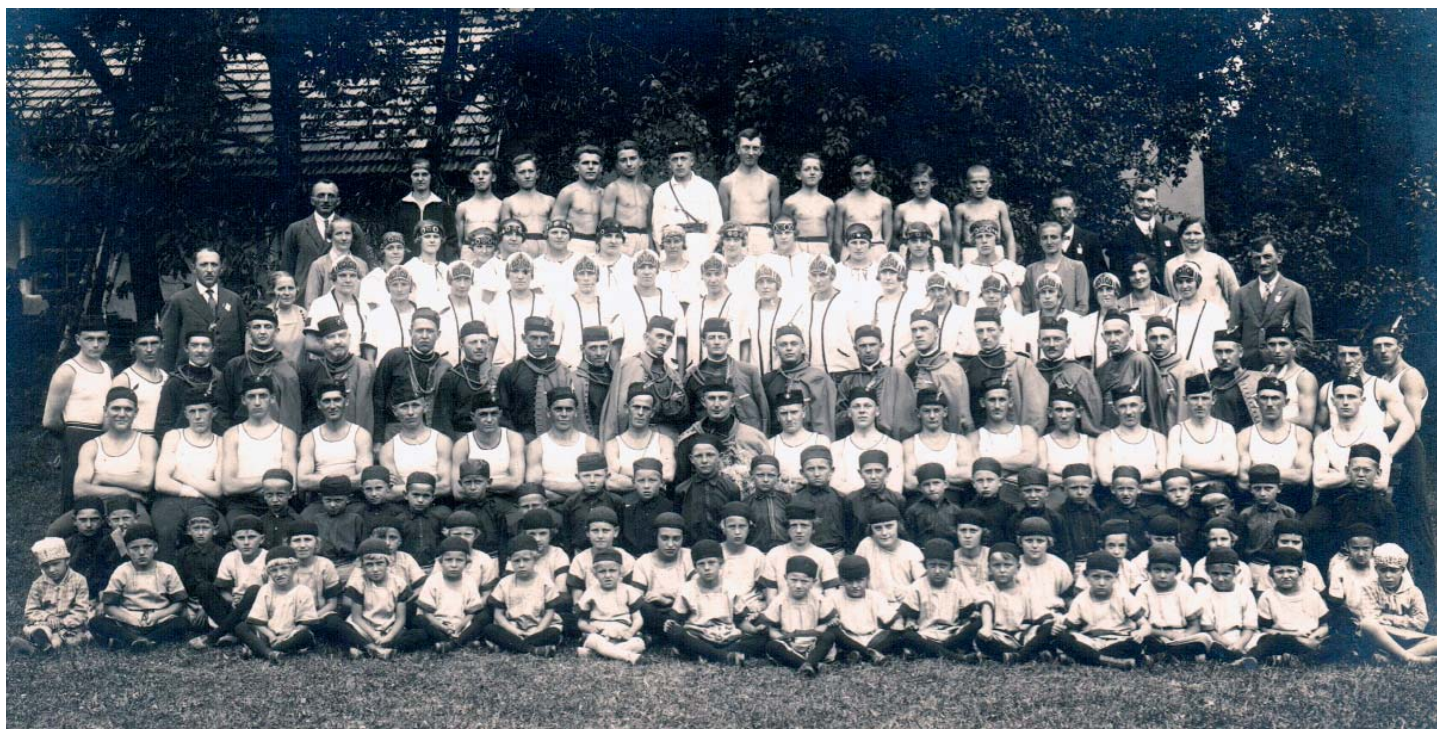
Průvod, sjednocení, čistky

Po osvobození se začalo v Sokolovně cvičit již 7. června. Ihned po válce jednal starosta Sokola na popud vlády s funkcionáři DTJ a Orla o spojení svých jednot. Spojení jednot měl provést Národní tělovýchovný výbor, který se skládal ze zástupců všech jednot a sportovních spolků. Ač se tento záměr tehdy nepodařil, přeci se Národní tělovýchov-

ný výbor zapsal do historie tělovýchovy v obci, a to uspořádáním veřejného cvičení. V průvodu členů všech tří spolků šlo neuvěřitelných 1 004 účastníků.

Po únoru 48 vznikaly ve všech obcích Akční výbory národní fronty, které dostaly za úkol mimo jiné sjednocení tělovýchovných spolků. To se v naší obci stalo 31. března 1948 společným prohlášením starostů tělovýchovných spolků. Toto sjednocení není možné považovat za zcela chtěné. Do Sokola na slučovací schůzi přešlo pouze 34 členů z DTJ a Orla.

Nejhorší období přišlo po událostech na 11. všesokolském sletu v roce 48, kde v průvodu dala část Sokolů najevo svůj

Když začínali, chyběli jim cvičitelé i zkušenosti s vedením spolku. Sokolové vše překonali – ke spokojenosti dětí i dospělých cvičenců.

nesouhlas s komunistickou vládou. Důsledek na sebe nenechal dlouho čekat. V akčních výborech Národní fronty byly zřízeny sokolské komise, které v rozporu s platnými stanovami Sokola prováděly očistu jednot od členů, kteří nesouhlasili s nastolenou orientací naší společnosti. Smutné je, že této očisty se zúčastnili i členové Sokola.

Sportoviště přibývala

Přes všechny rozpory doby nakonec i v 50. letech dosahuje jednot úspěchů. V letech 1950 až 1953 bylo na Zámčiskách zřízeno kluziště s osvětlením a později i s mantinely. V roce 1955 byla rozšířena plocha fotbalového hřiště a v tomtéž roce byla započata stavba koupaliště. K otevření koupaliště pak došlo v roce 1963.

Šedesátá léta lze charakterizovat snahou jednoty o znovuzískání Sokolovny. Ta v majetku jednoty sice zůstala, avšak z rozhodnutí Národní fronty a státních orgánů v ní bylo provozováno kino. Jednota cvičila nejdříve v Kulturním domě a po otevření školy v roce 1961 pak v její tělocvičně.

Získat Sokolovnu pro tělovýchovu se podařilo až v roce 1970. V letech 1974 až 1976 byla provedena její rekonstrukce a od té doby se v ní cvičí dodnes.

V roce 1985 začaly práce na vybudování tenisových kurtů. Asi nikdo z tehdejších nadšenců si nepomyslel, jaký areál zde nakonec vyrostle.

Bokem obce sokolské

Po roce 89 stojí před jednotou otázka, jak dál, neboť Československá obec Sokolská obnovuje svou činnost. Ta vyvíjí maximální snahu o získání svého majetku, který vlastnila před rokem 1948. S obcí sokolskou tehdejší výbor jednoty několikrát jednal. Nakonec na podzim roku 1990 uspořádal ve všech oddílech a posléze v celé jednotě referendum, ve kterém 97 procent členů vyjádřilo svou vůli zůstat pod Československým svazem tělesné výchovy, a to jako samostatný právní subjekt. To se také podařilo a 5. února 1991 získává jednotu právní samostatnost registrací svých stanov u ministerstva vnitra. Snahy obce sokolské o získání Sokolovny vrcholí podáním žaloby u Krajského obchodního soudu. Ten nakonec svým výrokem rozhodl v náš prospěch.

90. léta jsou ve znamení velkého stavbního úsilí naší jednoty. Byly rozšířeny tenisové kurty, nejdříve odvodněno a posléze zatravněno fotbalové hřiště a vyvrtána studna pro jeho zavlažování. Byly zahájeny práce na obnovení fotbalového hřiště v Proskovicích jako druhého hřiště fotbalového oddílu, do všech budov TJ byl zaveden plyn a realizován přechod

Poslání Sokola? Stálé tělesné a mravní zdokonalování.

na topení plynem. V sokolově byla zcela rekonstruována podlaha, jako nadstavba kotelny byl postaven sklad, zrekonstruováno bylo oplocení a proveden nový náter celé fasády.

Sokolská současnost

V posledních 20 letech členové TJ nejenže pokračují ve zvelebování svého zázemí, a to především vlastní sokolovny a tenisových kurtů. Fotbalové hřiště bylo předáno městu a fotbalový oddíl se osamostatnil. Také se úspěšně rozvíjí vlastní sportovní činnost v oddílech ledního hokeje, tenisu a volejbalu a v odbohu Asociace sportu pro všechny, kde se cvičí, pořádají turistické zájezdy a jsou zde aktivní i cyklisté, kteří pořádají několik desítek akcí za rok.

Všechny čtyři oddíly mají momentál-

ně 526 členů, nejpočetnější je asociace – v současnosti má 278 členů, o které pečují 21 cvičitelů. Cvičí, pořádají zájezdy a organizují akce jako Starobělská Zámčiska, v roce 2022 se konal 50. ročník, nebo pro děti velmi oblíbenou Cestu pohádkovým lesem. Vrcholem je pak účast na světových Gymnaestrádách, kterých se účastní až 20 tisíc cvičenců z celého světa. Cvičenci TJ aktivně vystupovali již na sedmi.

Výrazných úspěchů dosahují tenisté v dětských kategoriích a mladé volejbalistky hrají 2. nejvyšší soutěž.

Přejeme TJ Sokol Stará Bělá a všem jeho odborům a oddílům do dalších let mnoho úspěchů v jejich záslužné činnosti. Starají se o sportovní i kulturní využití Starobělanů, především mládeže.

**Oldřich Dlouhý
Mojmír Krejčíček**

Namísto veřejných cvičení čekal sokoly od dubna 1941 zákaz činnosti.

V roce 1984 jsem měl možnost odjet na montáž do Sýrie. Zmínil jsem se o ní ve Starobělském zpravodaji už v roce 2018, tehdy jsem popis skončil příjezdem do Homsu a příjemným přivítáním budoucími kolegy z Cheposu, což byla inženýrská firma, která projektovala 6. etapu rozšíření homské rafinerie ropy.

Co bývala pezetka

Obchodníkem, který byl nositelem kontraktu se syrskou stranou, byl Technoexport. Za socialismu mohly, až na výjimky, s kapitalistickými státy, často i socialistickými, obchodovat jednotlivé podniky pouze prostřednictvím státních podniků zahraničního obchodu – běžně se užívalo pojmenování „pezetka“. Technoexport byl jedním z nich. VŽKG (dnes Vítkovice) pro Technoexport dodaly a Hutní montáže měly za úkol smontovat dvě kulové tlakové nádoby, každou o objemu tisíc metrů kubických, na zkvapalný propan-butan. Průměr koule je 12,5 metru. K tomu příslušné potrubní rozvody a ocelovou konstrukci. Kulový tvar se neužívá jen z estetických důvodů, ale především proto, že při daném objemu má nejmenší povrch a v porovnání s válcovými tlakovými nádobami vyjde při výpočtu menší síla stěny pláště. Výrazně se tím sníží celková hmotnost nádoby. Proti tomu je ale podstatně náročnější na výrobu, montáž a především na postup a kvalitu svařování. Jde hlavně o tvarovou přesnost. V místech nedokonalostí kulového tvaru jsou plochy s podstatně vyšším vnitřním pnutím, které vede během provozu k postupnému vzniku trhlin a tím k degradaci pláště. To mívá za následek až odstavení nádoby, případně její náročnou opravu. Nejsložitější je dodržet kulový tvar v místech „T“ a zvláště „Y“ spojují mezi jednotlivými plechy pláště. Sklad plechů vítkovických koulí připomíná fotbalový mič.

Rusové, nebo švábi?

V té době ještě nebyl dokončen kemp pro ubytování československých montérů, a tak jsme prozatímně bydlili v hotelu. Nebylo to ovšem nic příjemného. Všude jsme nacházeli rusy, nebo to byli švábi? Dodnes to neumím rozlišit. Naštěstí to trvalo jen krátce. Nastěhovali jsme se do kempu, který byl proti tomuto hmyzu zabezpečen. Umístěn byl přes silnici přímo proti rafinerii. Dostali jsme přidělený domek, ve kterém jsme měli každý svou ložnici, společnou kuchyňku a sociální zařízení. V domku jsem bydlil s vedoucím montérem. Přijeli zbývající zaměstnanci a dali jsme se do práce. Nejdříve z jednotlivých plechů složit a svařit díly k vlastní montáži. Koule je složena ze šesti dílů a každý díl ze sedmi plechů. Vypadá to jednoduše, ale je to spousta práce. Nicméně tým byl kvalitní a práce nám šla od ruky.

V domku byly ložnice, ale společná kuchyň a sociální zařízení.

Postarat se o jídlo - další nutnost na montérské misi.

Hlášení posílat musili

Vedoucí montér byl člověk, který rád jedl, a proto na všech jeho stavbách bylo vždy zajištěno kvalitní stravování. I tady to byla jeho první starost, vyslal mě do stravovací komise, kde byli zástupci všech firem na stavbě. Kuchyň byla v kempu. Stravování zajišťoval Technoexport. Velice rychle jsem zaznamenal nepravosti ve vykazování množství potravin, které mělo vliv na cenu stravenky. Došlo k roztržce a řekli nám, že si to máme za-

V místě pobytu se dalo dobře sportovně vyžít.

jišťovat sami s tím, že mají za povinnost hradit jen kuchaře a ne pomocné síly. I tak to komise i s kuchařem odsouhlasila a já jsem se stal předsedou, který musel zajišťovat všechno. Protřídili jsme dodavatele a hned jsme měli peníze i na ty pomocné síly. Ve velice krátké době za námi přišel šéf Technoexportu, abychom připravili pohoštění pro návštěvu z Prahy. On na to

**Byli jste ve světě nebo na zajímavých místech Česka?
Chcete se podílit o zážitky a zkušenosti s ostatními Starobělany?
Přispějte do naší nové rubriky**

Starobělské stopy

Formou osobního cestopisu zachyťte to nejzajímavější z vaší cesty (v rozsahu maximálně 1 normostrana) a pošlete spolu s fotkami na adresu starobelsky.zpravodaj@gmail.com.

Vaše redakce

na montážní práci v Sýrii

ale neměl fondy. Na pomocné síly fondy měl. Domluvili jsme se a spolupráce až do mého odjezdu byla vynikající. Všechno průběžně zdražovalo, ale cenu stravenky jsme za ten rok nezvedli, i když po prověření cen v potravinovém koši došlo i k navýšení denní diety. Při mnoha příležitostech jsem se zaměstnanci Technoexportu absolvoval různé diskuse. Proto vím naprosto jistě, vlastně od nich samých, že musili spolupracovat s StB. Jinak by tam nebyli. Vztahovalo se to i na kuchaře, se kterým jsem si velmi dobře rozuměl. Tutéž zkušenost mám z komunistické éry i z dalších dvou kontraktů řízených pezetkami.

Nevím, zda někomu ublížili, ale dle mé zkušenosti, hlášení posílat musili. Nikdo nevěděl, kdo posílá hlášení na něj. Komunisté to měli ošéfované dokonale.

Svíčková i kožichy

Zažili jsme velmi nepříjemnou situaci, když kuchař nechal pro jednu skupinu zaměstnanců oběd ve varnicích, aby jej mohli sníst až večer. Výsledkem byla nákaza salmonelózou – salmonela tyfa – to nezapomenu nikdy. V kempu ohraničená část s nakaženými. Obsluhoval jsem je osobně. V nemocnici devět lidí na kapačkách. Když se uzdravili, tak jim ještě krátili diety, že měli hrazenou stravu. Něco takového bych už zažít nechtěl. Nicméně dalo mi to vzhled do místního zdravotnictví. V Homsu bylo jednoznačně na vyšší úrovni než v té době u nás. Nemocnice byla z říše snů. Platilo, že zuby si Češi nechávali spravovat v Sýrii. Ordinace byly v porovnání s ČSSR vybaveny o stupeň výš. Každý si to ovšem musil zaplatit sám. Náklady na zubaře nedostal proplacené nikdo, i když se jednalo o akutní ošetření.

Vedoucí montér, jeho zástupce a já jsme měli vyšší diety. Paradox byl, že ti dva z nich musili platit stranické známky – 4 %. Navíc jsem z kontrol na jatkách vždy přinesl nějakou svíčkovou. O tu jsem se ale vždy podělil se spolubydlícím. Přijížděly kamiony s materiálem. Řidiči byli na cestu vybaveni dolary. V Sýrii byly tři různé směnné kurzy. Já jsem jim uměl zajistit nejvýhodnější variantu. Vždy bylo několik Zlatých bažantů z Bratislavy a nějaký Cezar nebo Zrinsky z Jugoslávie. Oni si přivydělávali i tím, že doma jim někdo přinesl míry na kožich, v Istanbulu je zadali kožešníkově a na zpáteční cestě jej vyzvedli a dodali

Hutní montáže měly v Sýrii smontovat dvě kulové tlakové nádoby na zkvapalněný propan-butan.

objednateli. Čarování s kurzy ovládali i lidé z Technoexportu. Možná i proto potřebovali krytí StB. Ještě něco o kempu. Byl vybaven pro příjemný život. Velký bazén s krásně čistou vodou, doma to u venkovních bazénů nebylo běžné, hřiště na fotbal, nohejbal a tenis. Prostě sportovní vyžití na jednom místě. Užívali jsme si to naplno.

Jiří Stuchlý

Děcka, děkujeme!

Trenér Pavel Moravec s mladší přípravkou.

Stejně jako každý rok končila v listopadu podzimní část fotbalové sezóny a s úspěšnou sezónou je třeba se rozloučit.

U mladších kategorií se tradičně pořádají utkání mezi hráči a jejich rodinnými příslušníky. Trenér Pavel Moravec na takovou rozlučku kromě tatínků, maminek, dědečků, babiček, sester a bratrů svých svěřenců pozval i mě jako předsedu klubu. Měl jsem možnost lépe poznat nejen hráče, ale i jejich rodiče.

Někde mezi řečí, góly a občerstvením došlo k tomu, že by rodiče rádi klubu nějak pomohli. Vzhledem k tomu, že správce pere týdně až dvě stovky dresů, byla volba jasná. Slovo dalo slovo a dohodli jsme se na zakoupení pračky na 12 kilogramů prádla.

Touto cestou bych chtěl poděkovat rodičům, vlastně rodiče říkali, všude říkej, že to koupily děti, tak tedy: děcka, děkujeme.

Ještě jedno poděkování patří rodiči, který vše zařídil, přivezl a nechtěl být jmenován. Děkuji, Adame.

Jan Ondřejček
předseda FK Stará Bělá

Pomoc ukrajinským rodinám v prosinci

Ve druhé půli listopadu a na začátku prosince jsme připravovali další setkání ukrajinských rodin ve Staré Bělé a shromažďovali materiální pomoc – především potraviny a drogerii. Tentokrát musíme poděkovat za finanční dary, poukázky a nasbírané potraviny farnosti Poruba, lékařům Nemocnice v Bílovci a také pedagogům, studentům a rodičům gymnázií Olgy Havlové, Pavla Tigrida a Matiční i pedagožce Monice Horsákové a studentům Slezské univerzity v Opavě. Otec Vít Řehulka z farnosti Ostrava-Zábřeh přivezl velkou krabici vitamínů.

Farář Bohuslav Novák.

Setkání ukrajinských rodin se konalo v neděli 11. prosince. Den jsme zahájili mší svatou v kostele ve Staré Bělé, účastnily se i některé ukrajinské rodiny a na děti pamatoval svatý Mikuláš. Na faru pak dorazily v mrazivém počasí desítky rodin – nejvíce za celou dobu našich aktivit. Předali jsme jim vybranou potravinovou pomoc, drogerii, poukázky do Tesca celkem v hodnotě 50 tisíc korun, ty se kupují z darů farníků a lidí, kteří přispívají na farní účet na pomoc ukrajinským rodinám, a také poukázky v hodnotě 18 tisíc korun do sítě lékáren Dr. Max, které jsme obdrželi od Charity Ostrava.

Mnohé rodiny se nyní potýkají s váž-

Jídlo, drogerie, poukázky na nákup. Starobělská farnost v prosinci pomohla 115 lidem ze 42 rodin.

Setkání na faře jsou od samého počátku pravidelnou součástí pomoci Ukrajincům.

nými problémy – ztráta zaměstnání, bytové těžkosti, vážná onemocnění nebo válečná zranění jejich blízkých na Ukrajině. Například otec jedné rodiny, která byla dlouhodobě ubytovaná ve Staré Bělé, odjel v létě na frontu a nyní je těžce zraněný. Tentokrát jsme pomohli 115 lidem ze 42 rodin a předali jsme jim 42 krabic pomoci.

Léky pro Ukrajinu

Zároveň jsme také sbírali léky, vitamíny a zdravotnický materiál, prostřednictvím organizace zdravotnizajisteni.cz je posíláme přímo na Ukrajinu. Podařilo se nám shromáždit léky v hodnotě takřka 100 tisíc korun. Velký dík patří paní lékárnici ze Staré Bělé z Lékárny u sv. Jana, lékárnám Belladonna ve Svinově, U Vítka v Ostravě-Třebovicích, na poliklinice v Hrabůvce, v Bílovci a lékařům bílovské nemocnice a M. Jurišicové.

Díky všem, kteří pomohli jakoukoliv formou. V pomoci budeme pokračo-

vat i v novém roce, vítány jsou trvanlivé potraviny, nabídka ubytování, práce či krátkodobé brigády pro ukrajinské ženy – maminky s dětmi.

Finanční pomoc je možné zasílat na číslo účtu farnosti Stará Bělá: 111729531/0300, VS: 81116.

**Za farnost Stará Bělá
Vojtěch Vlček
koordinátor pomoci**

☎ 731 717 897 ✉ vojtechvlcek@seznam.cz

Potraviny jsou stále potřeba.

AQUAAEROBIC – ZDRAVÉ CVIČENÍ

Bazén Brušperk, PO: 18.00 a 19.00 hod.

Zápis do kurzu leden-březen 2023

Tel.: 608 745 605

lenka.kolarcikova@seznam.cz

KOMINICTVÍ Radovan Polakovič IČ: 74447971

Nabízím Vám:

Pravidelnou kontrolu spalinových cest dle vyhlášky č. 91/2010 Sb. se zprávou o provedení kontroly (možno v sobotu i v neděli)

Čištění komínů a kouřovodů, vložkování a opravy komínů.

Nízké smluvní ceny!!

Tel: 605 379 799, e-mail: kominictviradovan@seznam.cz

Výkup knih, časopisů, komiksů, LP, CD i starších hudebních nosičů, videoher Nintendo, Sega, Ps 1,2,3 i jiné. Hraček, her, modelů do roku 1990 i jiných sběratelských předmětů, pozůstalostí. Přijedu Ostrava a okolí, platba na místě.
Vrnata.jiri@gmail.com, tel. 776 176 032

Prodám větší rodinný dům ve Staré Bělé.

Výborné místo, k bydlení i k podnikání.

T: 777 096 350

Přejeme Vám krásné Vánoce
a veselý rok 2023!

www.edin.cz

Starobělské pohledy

Zima z okna školy. Foto: Dana Janíčková

Mrazivá. Foto: Milan Bartek

Zima Na Mlýnoze. Foto: Bohuslava Vráblíková

**STAROBĚLSKÝ
ZPRAVODAJ**

periodický tisk územního samosprávného celku

Vychází zdarma 11krát ročně.

Vydavatel: Statutární město Ostrava-městský obvod Stará Bělá
Junácká 127, 724 00 Ostrava-Stará Bělá, IČ: 00845451, registrační číslo MK ČR E 21551
Redakce si vyhrazuje právo na redakční úpravu příspěvků • Neprošlo jazykovou úpravou.

Redakce: starobelsky.zpravodaj@gmail.com

Redakční rada: Jarmila Kaločová, Ladislav Dlouhý, Markéta Grohlová

Adresa redakce, sběr inzerce: ÚMOB Stará Bělá, Junácká 127,

Jana Stehnová, tel.: 599 424 101, e-mail: JStehnova@starabela.cz

Grafika: Lucie Petrová, e-mail: lucipetr@seznam.cz Tisk: TISK AGENCY, s.r.o.

Uzávěrka příštího čísla: 15. 1. 2023